

بسم الله الرحمن الرحيم

زی طلبگی در سخنان امام خمینی (ره)
و مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای

معاونت فرهنگی تربیتی
مجتمع آموزش عالی امام خمینی

فهرست مطالب

فصل اول: بیانات امام خمینی (ره) در خصوص زی طلبگی

1. حفظ وزانت اسلام

2. توصیه به ساده زیستی اهل علم

3. شکست روحانیت در خروج از زی طلبگی

4. تاثیر خروج از زی طلبگی بر مردم

5. نگرانی از اختلاف روحانیت و خروج از زی طلبگی

فصل دوم: بیانات مقام معظم رهبری در خصوص زی طلبگی

6. خروج روحانیت از زی طلبگی

7. لباس روحانیت

8. افتخار نظام اسلامی

9. قداست روحانیت

10. خصوصیات یک طلبه واقعی

11. ساده زیستی طلبه

12. تلاش یک طلبه

13. قدر عمامه

14. ارزش های یک طلبه

15. درس طلبه

16. نگاه طلبه جوان به جهان

17. صفای طلبگی

18. عنصر طلبه

19. سلاح فکری طلبه

20. نیاز دنیای امروز انسان های معنوی

21. هدف یک طلبه

22. طلبه جریان دار حرکت های معنوی

23. طلبه مشابه حضرت امام

24. قدر اعتماد

1. حفظ وزانت اسلام

اما شما آقایان، وظیفه شما این است در هر مقام که هستید، وزانت و حیثیت اسلام را حفظ کنید. اگر یک نفر از شما بر خلاف زیّ خودش عمل کند، جامعه روحانیت را بد معرفی خواهد کرد.

صحیفه امام، ج 1، ص: 119

2. توصیه به ساده زیستی اهل علم

بحمد الله امروز وارد مسائل سیاسی شدن دیگر عیبی ندارد، ولی باید توجه کنید که همه متوجه شما هستند، لذا زیّ اهل علم خودتان را حفظ کنید.

درست مانند علمای گذشته ساده زندگی کنید.

در گذشته چه طلبه و چه عالم بزرگ شهر زندگیشان از سطح معمولی مردم پایینتر بود و یا مثل آنها بود.

امروز سعی کنید زندگیتان از زیّ آخوندی تغییر نکند.

اگر روزی از نظر زندگی از مردم عادی بالاتر رفتید بدانید که دیر یا زود مطرود می شوید؛

برای اینکه مردم می گویند بینید آن وقت نداشتند که مثل مردم زندگی می کردند، امروز که دارند و دستشان می رسد از مردم فاصله گرفتند.

صحیفه امام، ج 17، ص: 453

3. شکست روحانیت در خروج از زیّ طلبگی

من به سهم خودم هیچ نگرانی راجع به انقلاب ندارم. انقلاب راه خودش را پیدا کرده و به پیش می رود و بستگی به وجود هیچ کس هم ندارد. این انقلاب ان شاء الله محفوظ می ماند و آسیبی از خارج به او نخواهد رسید؛ لکن آن چیزی که انسان را یک قدری نگران می کند، دو تا مطلب است که این مربوط به عموم روحانیت است.

یک مطلب اینکه من خوف این را دارم که در این انقلاب که باید روحانیت تقویت بشود و آنچه که شده است به هدایت آقایان بوده است، مبادا خدای نخواستہ به واسطه بعضی از اعمال که از بعضی از این روحانیون و معممین صادر می‌شود، این موجب این بشود که یک وقت یک سستی در روحانیت پیدا بشود.

یک قضیه اینکه روحانیون، اگر از آن زی طلبگی که مشایخ ما در طول تاریخ داشته‌اند و

ائمه هدی - سلام الله علیهم - داشته‌اند، خارج بشوند خوف این است که یک شکستی به روحانیت بخورد، و شکست به روحانیت شکست به اسلام است.

اسلام بدون روحانیت، محال است که به حرکت خودش ادامه بدهد.

اینه‌اند که اسلام را معرفی می‌کنند و به پیش می‌برند و از اول هم همین طور بوده

اگر ما از زی متعارف روحانیت خارج بشویم و خدای نخواستہ، توجه به مادیات بکنیم، در صورتی که خودمان را با اسم روحانی معرفی می‌کنیم، این ممکن است منتهی بشود به اینکه روحانیت شکست بخورد.

نگرانی ای که همیشه در دلم هست این است که خوف این را دارم که مردم به واسطه امثال من به بهشت بروند؛ برای خاطر ما و شنیدن حرف ما به بهشت بروند و ما برای خاطر اینکه خودمان مهذب نبودیم به جهنم برویم. و آن خوف زیادی که من دارم این است که ما روبرو بشویم با آنها، ما در جهنم باشیم، آنها در بهشت باشند و اشراف به ما پیدا کنند. و این خجالت را انسان کجا ببرد که اینها برای خاطر ما به آن مقامات رسیده‌اند و ما برای خاطر هواهای نفسانی به این درجه سُفلی.

این یک خوفی است که بسیاری از اوقات من متذکرش هستم.

این طور هم نیست که انسان خیال کند که شیطان می‌آید ابتداءً به آدم می‌گوید که بیا برو طاغوتی بشو، این را نمی‌گوید. قدم به قدم انسان را پیش می‌برد، و جب به جب انسان را پیش می‌برد.

یک وقت می بینید که این طلبه زاهد عابد که در مدرسه زندگی می کرد با آن وضعی که همه می دانید، متحول شد به یک نفر انسان طاغوتی به حدود خودش، و از آن وضع طلبگی که مشایخ ما بر آن وضع بوده اند خارج شده است و شده است یک انسانی که همه همش صرف دنیا است.

این امور به تدریج می شود. از قدم اول انسان باید جلوییش را بگیرد. اگر مبتلا شد، ابتلا دیگر پشت سر هم می آید. این طور نیست که انسان یک وقتی بعد از اینکه ریشه دنیا در دل انسان قوی شد بتواند آنرا بکند.

صحیفه امام، ج 18، ص: 14

4. تاثیر خروج از زی طلبگی بر مردم

آقایانی هم که در بلاد هستند دوستان خودشان را، طلبه هایی که در آنجا هستند، جوان هایی که آنجا هستند، آنها را ارشاد کنند به اینکه مبدا خدای نخواستہ، یک وقت از این زی طلبگی خارج بشوند، خروج آنها موجب تزلزل عقیدتی در مردم میشود.

صحیفه امام ج 18 ص: 15

5. نگرانی از اختلاف روحانیت و خروج از زی طلبگی

من از این دو جهت نگران هستم. یک جهتی که قبلاً عرض کردم که زی طلبگی در بین ما ضعیف بشود یا از بین برود. یک جهت دیگر هم اینکه مبدا خدای نخواستہ، اختلاف پیدا بشود، که هر دوی اینها از باب این است که شما در جایی واقع شدید که مردم به شما توجه دارند و اینکه می خواهید مردم را ارشاد بکنید.

مبدا یک وقتی به واسطه خارج شدن ما از زی طلبگی، مردم را از ما منصرف کنند.

انصراف از روحانیت منتهی می شود به انصراف از اسلام!

صحیفه امام ج 18 ص: 18

فصل دوم: بیانات مقام معظم رهبری در خصوص زی طلبگی

6. خروج روحانیت از زی طلبگی

امروز، اگر روحانیت از زی خود خارج بشود و قدرت طلبی و قدرت‌نمایی و سوء استفاده بکند و اگر عملی از او سر بزند که حاکی از ضعف تقوا و ورعی باشد که مردم در او سراغ کردند و به او اعتماد دارند، هر کدام از اینها لطمه‌اش غیرقابل جبران است. از این جهت هم، امروز وضع ما روحانیون استثنایی است؛ یعنی با دوره‌ی قبل از انقلاب فرق می‌کند. البته، در دوره‌ی قبل از انقلاب هم، اگر از یک روحانی کاری سر می‌زد، ضایعه بود و به همه‌ی روحانیت سرایت می‌کرد؛ اما امروز چون نظام، نظام اسلامی است و روحانیون مظهر اسلام هستند، ضایعه فقط متوجه جمعی از روحانیون - یا حتی جمع روحانیت - نمی‌شود؛ بلکه ضایعه متوجه اسلام می‌شود و به این زودی هم قابل جبران نخواهد بود.

در این زمینه، امام بزرگوارمان خیلی توصیه‌های آموزنده کردند.

باید حفظ زی روحانیت و همان رابطه‌های قدیمی و معمولی با مردم و همان اعمال و حرکاتی که انتزاع تقوا و ورع و ایمان و پایبندی شدید به دین از آن می‌شد، و اجتناب از هر چیزی که این اصل را مخدوش بکند، مورد تأکید و توجه قرار بگیرد.

سخنرانی در دیدار با علما، ائمه‌ی جماعت و روحانیون تهران

1368/05/11

7. لباس روحانیت

این لباس، هزار سال است که لباس علم است. نمی‌گوییم که فقط علما این لباس را داشتند؛ نه، هزار سال است که زی اهل علم در روحانیت شیعه، از زمان شیخ مفید و شیخ طوسی تا حالا محور و مرکز امید مردم، برای امور بوده است. یکی از آنها تبیین مسائل دینی است. یعنی مردم در طول این هزار سال، همواره از علمای دین توقع داشتند که برایشان مسائل اسلامی را تبیین کنند.

سخنرانی در مراسم عمامه‌گذاری گروهی از طلاب

26/10/1368

8. افتخار نظام اسلامی

افتخار نظام اسلامی آن است که امام عظیم‌الشأنش تا پایان عمر در زی طلبگی زندگی کرد.

پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره)

1369/03/10

9. قداست روحانیت

آنچه در باب روحانیت شرط و لازم است که ما دقیقاً به آن توجه کنیم، مسئله‌ی حفظ قداست روحانی است. روحانیت دارای قداست است. مردم به من و شما که نگاه می‌کنند، به خاطر لباسمان، شأنمان و شغلمان، حساب خاصی برای ما باز می‌کنند و یک تقدسی قائلند. بعضی از گناهانی که خودشان می‌کنند، خیال می‌کنند ماها نمی‌کنیم؛ بعضی از کارهای خیری که خودشان انجام نمی‌دهند، خیال می‌کنند ما انجام می‌دهیم؛ خیال می‌کنند ماها دائم در حال ذکر الهی و توجه به پروردگار - که غالباً از آن غفلت می‌شود - هستیم؛ یک چنین تصوراتی درباره‌ی ما دارند. البته این تصورات را نباید تقویت کرد. امام سجاد (سلام‌الله‌علیه) در یکی از ادعیه‌ی صحیفه‌ی ثانیه‌ی سجادیه از خدای متعال شش چیز می‌خواهد، که یکی‌اش این است: «و لبا راجحا»؛ باطنم از ظاهرم بهتر باشد. ماها در این زمینه گرفتاریم.

باید باطنمان از ظاهرمان بهتر باشد.

این قداست را چگونه حفظ کنیم؟

حفظ قداست با سلامت مالی، سلامت اخلاقی و حفظ زی طلبگی است.

نمی‌گوییم عبا‌ی پاره به دوشمان بیندازیم؛ معنای زی طلبگی این نیست. معنایش این است که در دنیا طلبی مثل دنیاطلبان عمل نکنیم؛ هر چه هوس کردیم، بخواهیم.

من قبلها روایتی دیدم که هر کس هر چه دلش خواست بپوشد، هر چه دلش خواست بخورد و هر مرکوبی که دلش خواست سوار شود، این شخص پیش خدای متعال ملعون است. این شأن پولدارها و پول پرستها است. ما هم فلان

چیز را هوس می‌کنیم، اما حالا پول نداریم، به مجردی که پول گیرمان آمد، فوراً می‌رویم آن را تهیه می‌کنیم؛ منتظریم که از این صد جزء اشرافیگری، وقتی این یک جزئیات فراهم شد، نود و نه جزء دیگر را هم در فرصتهای دیگر همین‌طور بتدریج فراهم کنیم.

این شأن طلبگی نیست.

شأن طلبگی این است که انسان یک‌زی متوسطی همراه با قناعت، سلامت مالی و سادگی به‌طور نسبی برای خودش نگه دارد. سلامت اخلاقی، خیلی مهم است.

آن وقت قداست حفظ خواهد شد.

یک وقتی به مناسبتی خدمت امام رسیدیم؛ صحبت راجع به یک روحانی بود که یک تخلفی کرده بود و امام با ما مشورت می‌کردند که با او چگونه رفتار شود. من به ایشان مفصل گفتم که این پیروزی شما در انقلاب، محصول هزار سال آبروی روحانیت شیعه است - والا چرا باید وقتی یک مرجع به میدان آمد، مردم این‌طور به دنبالش بیایند و جانشان را فدا کنند، که در نهضت امام بزرگوار ما کردند. هزار سال آبروی شیعه متراکم شد تا به اینجا رسید که یک مرجعی مثل امام بزرگوار ما که جرئت داشت، شجاعت داشت، قابلیت داشت، روح فداکاری و آگاهی به زمان داشت، پا بگذارد وسط میدان، و مردم هم به دنبالش بیایند - حالا بعضی از این هم‌لباسهای ما مثل موریانه‌ای که در یک بنایی بیفتند، دارند این آبروی هزارساله را ذره ذره می‌خورند و از بین می‌برند؛ ایشان هم این معنا را تصدیق کردند. واقع قضیه همین است. باید مراقب باشیم ما جزو آن موریانه‌ها نباشیم. خدای نکرده هر عمل زشت و وقیح و یک کار نامناسبی که از یکی از ماها سریزند، رخنه‌ای در آن ذخیره‌ی ارزشمند هزار ساله‌ی روحانیت و علمای شیعه است.

دیدار با روحانیون

10. خصوصیات یک طلبه واقعی

- اگر طلبه متدین نبود، طلبه نمی‌شد. اگر برای مجاهدت در راه دین آمادگی نداشت، طلبه نمی‌شد. حتی شاید بشود گفت که اگر عاشقانه این راه را دوست نمی‌داشت، طلبه نمی‌شد.

- طلبه باید روحیه‌ی جوانی را با همه‌ی خصوصیات جوانی حفظ کند. البته جوانی طلبه، جوانی نجیبی است. نوآوری جوان، گستاخی جوان، ابتکار جوان، بسیاری از قیود را نپذیرفتن - که در روحیه‌ی جوان هست - در طلبه هست و همه‌ی اینها مثبت است؛ اما قید دین و پایبندی به ضوابط که در طلبه هست، آن روحیات قبلی را تکمیل می‌کند.

اگر آن خصوصیات جوانی تنها باشد، به گستاخیهای بی‌جا و بعضی از حوادثی که انسان در طول زمانها در دانشگاهها و غیردانشگاهها مشاهده کرده است و حتی گاهی اوقات به انحرافها منتهی خواهد شد. اما وقتی با تدین و احترام به بزرگتر همراه شد - که این، در حوزه‌ی علمیه یک سنت است؛ سنت احترام به بزرگترها، احترام به استاد، احترام به پیشکسوت، آن کسی که از ما جلوتر است و زودتر از ما درس را شروع کرده و دوره‌های تحصیلی را یکی پس از دیگری گذرانده است - جوانی نجیب و توأم با صلاحی را در حوزه به وجود می‌آورد.

- این جوانی، نباید به پیری تبدیل شود. اگر جوان ما ظاهراً و سنا جوان، ولی از نظر روحیه پیر و بی‌نشاط و بی‌حوصله و بی‌ابتکار و ناامید باشد، بسیار چیز بدی است.

طلبه باید منشأ امید و شور و نشاط و تحرک باشد.

- طلبه‌ها باید در صفوف مقدم باشند. اگر جنگ پیش می‌آید، طلبه باید در صفوف مقدم جنگ باشد و این را ارزش قرار بدهد. این، حقیقتاً یک ارزش است. آن کسی که در حوزه‌ی علمیه مشغول درس خواندن است، به مجرد این که اذان حرب و جهاد بلند شد، به سمت جهاد فی سبیل الله می‌شتابد، اصلاً قیمتی برایش متصور نیست.

- (طلبه) درس باید بخواند و بی‌درس و بی‌تحقیق و بی‌مباحثه، طلبه معنای خودش را از دست می‌دهد.

- طلبه‌یی که در درس و علم، غور و خوض نداشته باشد، طلبه نیست و موضوع، منتفی است. بحث، سر طلبه است. طلبه، یعنی آن که باید درس بخواند.

1369/11/04

11. ساده زیستی طلبه

مسأله‌ی تهذیب اخلاق، مسأله‌ی ساده‌زیستی، مسأله‌ی اعراض از زخارف دنیا را بایستی در حوزه‌های علمیه جدی گرفت. این طور نباشد که طلبه به خاطر خانه‌اش - که دو خیابان تا محل درس فاصله دارد - به فکر ماشین شخصی بیفتد. ماشین چیست؟

از اول، بنای کار طلبگی بر عسرت و بی‌اعتنائی به زخارف دنیوی بود؛ اما حالا فوراً به فکر بیفتیم که یک ماشین شخصی و یک خانه‌ی کذایی داشته باشیم! البته باید حداقل معیشتی وجود داشته باشد؛ طوری که انسان ذهنش مشغول آن چیزها نباشد و بتواند درسش را راحت بخواند و کار لازم و مورد توقع را انجام بدهد؛ اما این طور نباشد که طلبگی هم به چیزی مثل بقیه‌ی کارهای دیگری که بعضی می‌کنند - دنبال تجملات و دنبال زخارف و امثال اینها رفتن - تبدیل شود. این عیب خیلی بزرگی است که باید بشدت از آن جلوگیری شود.

بیانات در آغاز درس خارج فقه

1370/06/31

12. تلاش یک طلبه

هیچ چیزی زیباتر و پرجاذبه‌تر و شیرین‌تر از تلاش یک طلبه‌ی جوان با ایمان با امید و با ابتکار نیست؛ این چیز عجیبی است.

. بیانات در دیدار با روحانیون و مسؤولان دفتر سازمان تبلیغات اسلامی

1370/08/20

13. قدر عمامه

قدر این عمامه را هم بدانید. اگر ماها به لوازم این عمامه عمل نکنیم، چیز بسیار شریفی است.

این لباس، همان چیزی است که دشمن نتوانسته آن را فتح کند. کسانی از اهل این لباس فاسد شدند و در طول تاریخ، فسادشان هم ضررهای بسیار شدید و لطمه‌های بزرگی به اسلام و مسلمین زده؛ اما دشمن نتوانسته این حصار منیع را فتح کند.

سخنرانی در مراسم عمامه‌گذاری گروهی از طلاب، در سالروز میلاد حضرت مهدی (عج)

1370/11/30

14. ارزش های يك طلبه

- طلبه باید راه را با معرفت و علم و یقین انتخاب کند و با معرفت و علم و یقین هم آن را ادامه دهد؛ آنچه که مربوط به فرد طلبه است، اینهاست. البته مسؤلیتهای دیگری هم هست که به طور طبیعی کار کسان دیگری است؛ کار مدیران و کار استادان و بزرگان است - که آن هم داستان دیگری دارد - کار طلبه‌ها نیست.

- طلاب باید ارزشهایی را به عنوان ارزشهای ثابت و زوال‌ناپذیر همواره به یاد داشته باشند؛ که از جمله آنها، ارزش علم و ارزش جهاد است.

ارزش جهاد را دست کم نگیرید. طلبه‌ی جهادگر، طلبه‌ی تلاشگر، طلبه‌ی بسیجی، طلبه‌ی که آماده است تا در میدانهای خطر حضور پیدا کند، این طلبه است که اگر با ابزار علم مجهز شد، آن وقت دنیایی در مقابل او دیگر تاب نمی‌آورد.

طلبه‌ی امام صادق، در دفاع از حریم امام صادق (علیه السلام) و دفاع از حریم اسلام و قرآن، در میدانهای خطر بی‌محابا پیش می‌رود و حماسه‌هایی خلق می‌کند که گویی افسانه است.

اینها ارزشهای تمام‌نشدنی است؛ هیچ چیزی با اینها معادل نیست.

- طلبه باید با دعا، با ذکر و با مناجات انس پیدا کند.

طلبه باید زندگی خود را یک زندگی دینی محض بکند.

طلبه باید دل خود را پاک و صاف کند، تا وقتی در مقابل انوار معرفت و توفیقات الهی قرار گرفت، تالو پيدا کند؛ برادران! بدون اینها نمی شود.

ما کسانی را داشتیم که از لحاظ علمی، مراتب بالایی هم داشتند و مغزشان قوی بود؛ اما دل و روحشان ضعیف و آسیب پذیر بود. وقتی این جا آن بنیهی معنوی و دینی ساخته نشود، آن جا که پای مقام و امکانات مادی به میان می آید، انسان می لرزد؛ آن جا که پای فداکاری به میان می آید، انسان می لرزد و نمی تواند جلو برود؛ آن وقت چه طور می شود یک ملت و یک مجموعه را هدایت کرد؟

سخنرانی در اجتماع طلاب و فضلاء حوزه علمی قم

1370/12/01

15. درس طلبه

نباید یک ساعت درس طلبه یا استاد، زائد و بی فایده و غیر ناظر به نیازها باشد.

طلبه ای که در حوزه درس می خواند، باید در جهت برآوردن یکی از حاجات و رفع یکی از نیازها حرکت کند؛ یعنی یا برای داخل و یا برای خارج، یا برای تألیف و یا برای تحقیق، یا برای تدریس و یا برای تعلیم، خود را آماده کند.

بیانات در آغاز درس خارج فقه

1374/06/14

16. نگاه طلبه جوان به جهان

امروز در نگاه طلبه جوان، یک روستا نه به عنوان یک محیط محدود، بلکه جهان گسترده ای است که در آن، سیاست، استکبار، ابرقدرتها و صفوف به هم فشرده ی باطل وجود دارند و طلبه در دل و با عزم راسخ خود، به پیشواز این دنیا می رود تا علی رغم میل دشمنان، در عرصه ی گیتی، سخن حق را زنده کند و به کرسی بنشاند.

اگر به روستا می رود، به چشم بخشی از آن دنیای بزرگ به آن نگاه می کند. در آن دنیا، روستا، شهر، شهر بزرگ، کارخانه، دانشگاه، محیطهای اسلامی و غیر اسلامی و بلکه ضداسلامی هم وجود دارد.

این، امید طلبه‌ی امروز و آفاق دید اوست .

بیانات در دیدار روحانیون و طلاب ایرانی و خارجی در صحن مدرسه‌ی فیضیه قم

1374/09/16

17. صفای طلبگی

صفای طلبگی، همان دریاچه‌ی زلال آرامی است که توفانهای مادیگری، سکون و طمأنینه‌ی الهی آن را آشفته نکرده است.

صفای طلبگی، همان معنویت و حجره‌ی ساده، تواضع و کم توقعی آن است، یا خانه‌ای که از حجره، چندان بهتر نیست. به همین دلیل است که بنده در دل خود، این جمع را بسیار ارج می‌نهم و قدر می‌دانم و از خدا می‌خواهم که آنچه رضای او و به سود این جمع و حوزه‌های علمیه و طبعاً به سود جهان اسلام است، در این فضا منعکس کند و به دلها و گوشها برساند.

بیانات در دیدار روحانیون و طلاب ایرانی و خارجی در صحن مدرسه‌ی فیضیه قم

1374/09/16

18. عنصر طلبه

اگر ما عناصر اصلی حوزه را چهار تا پنج عنصر بدانیم (استاد، شاگرد، فضای آموزشی، مواد درسی و از این قبیل) شاید به اعتباری بتوان گفت: مهمتر از همه، عنصر طلبه است؛ چون همه‌ی این امکانات برای اوست.

اگر طلبه نباشد، وجود فضای آموزشی، کتاب درسی، علم استاد و فن سخنوری او بی‌معنا می‌شود. و این، یک طرف قضیه است.

طرف دیگر آن، فردای دنیای اسلام است که آن هم در دست طلبه‌ی امروز است. یعنی همین طلبه‌ی امروز که مهمترین ناقل و رسانه است، فردا هم مهمترین وسیله و ناقل است.

بنابراین، به اعتباری، طلبه، اهم عناصر در این باب است.

بیانات در دیدار روحانیون و طلاب ایرانی و خارجی در صحن مدرسه‌ی فیضیه قم

1374/09/16

19. سلاح فکری طلبه

نکته ای که باید به شما عزیزان عرض کنم، اغتنام فرصت برای کسب علم و مجهز شدن به سلاح فکری است. استعدادها نباید در این حوزه هدر برود. البته، این قضیه دو بخش دارد: یک بخش آن مربوط به نظام حوزه است و بخش دیگر به خود طلبه مربوط می شود.

نظام حوزه، نقش زیادی در جلوگیری از اتلاف وقت طلبه دارد. کتاب درسی خوب، نظام آموزشی درست و منطقی، فرصتهای آموزشی مناسب، قرار دادن صحیح و منطقی درسها در کنار هم - که همین، جزو نظام آموزشی است -

کم کردن تعطیلات حوزه و مسائلی از این قبیل به مسئولان و گردانندگان امور حوزه مربوط می شود.

بیانات در دیدار روحانیون و طلاب ایرانی و خارجی در صحن مدرسه فیضیه قم

1374/09/16

20. نیاز دنیای امروز انسان های معنوی

امروز دنیا و جوانان مسلمان به شما نیازمندند و دنیای سرخورده از مادیت، چشم انتظار شماست. من یک بار در صحبتی این را گفتم که یکی از فضیلهای برجسته‌ی زمان ما که به طور کامل با فرهنگ جدید آشنا بود و چند زبان می دانست و سالها در دانشگاههای مختلف دنیا تدریس کرده یا تعلیم گرفته بود، پس از سفری که برای یک فرصت مطالعاتی به اروپا رفته و بازگشته بود، نوشته یا گفته بود که امروز ذهنیت دنیای غرب، دیگر دنبال این زرق و برقها نیست؛ بلکه به دنبال «شیخ انصاری»ها و «آخوند ملاصدرا»هاست! و این دیگر حرف من طلبه نیست. امروز این انسانهای معنوی هستند که از زیر انبار تهمتها می درخشند و مردمی را که در تاریکی مادیت دست و پا می زنند، به خود جذب می کنند. شیخ انصاری و آخوند ملاصدرا - یکی فقیه و دیگری حکیم عارف - هر دو در دنیای غرب، با خصوصیت زهد و عبادت فراوان، به یاد ماندنی و تاریخی هستند.

بیانات در دیدار روحانیون و طلاب ایرانی و خارجی در صحن مدرسه فیضیه قم

1374/09/16

21. هدف یک طلبه

امروز هر کس برای تعلیم و تربیت وارد حوزه می‌شود، باید این در ذهنش باشد که من امروز به اندازه‌ی وسع و توانم، طلبه‌ی فاضل، مدرس معروف، مرجع یا از ارکان حوزه می‌شوم تا به نظام اسلامی کمک کنم. طلبه باید از ابتدا تا پایان، این روال و مسیر را در نظر داشته باشد. این، باید در حوزه‌ی علمیه به یک فرهنگ تبدیل شود.

بیانات در دیدار روحانیون و طلاب ایرانی و خارجی در صحن مدرسه‌ی فیضیه‌ی قم

1374/09/16

22. طلبه جریان دار حرکت های معنوی

آنچه مهم است، این است که در یک جامعه‌ی روبه‌رشد و دارای آرمانهای والای علمی و اجتماعی و دنیایی، اگر یک جریان متنفذ فرهنگی وجود داشته باشد که تلاشها و حرکت این جامعه را هدایت کند، این جامعه به خیر و صلاح و فلاح خواهد رسید؛ اما اگر یک چنین جریان فرهنگی دینی الهی و معنوی در جامعه‌ی در حال رشد و توسعه‌ی علمی وجود نداشته باشد، نتیجه همان چیزی می‌شود که شما امروز در جوامع پیشرفته‌ی غربی دارید مشاهده می‌کنید. هرچه پیشرفت بیشتر است، دوری از صلاح و انسانیت و عدالت هم بیشتر است.

- چه کسی باید این معنویت را در جامعه تأمین کند و چراغ فضیلت را در میان انگیزه‌های متراکم دنیایی برافروزد؟ چه کسی باید بر اسبهای سرکش هواهای نفسانی که انسانها را به چنین میدان خطرناکی می‌اندازند، دهنه بزند و مهار کند؟

روحانیت پاکیزه‌ی آگاه عاقل عالم فعال، (که) غرب این را نداشت.

اگر در جامعه‌ی مجموعه‌ی روحانیت و علمای دین از این خصوصیات برخوردار باشند، دانش دین را بدانند، از پارسایی و پرهیزگاری به قدر لازم برخوردار باشند، شجاعت لازم را داشته باشند، برای خدا وارد میدان بشوند و عاقلانه و مدبرانه کار کنند، هرچه پیشرفت دنیایی آن جامعه بیشتر شود، معنویت او هم به همان میزان پیش خواهد رفت. این عدم تعادل و توازنی که امروز دنیای غرب به آن دچار است و مایه‌ی هلاکت او خواهد شد، دیگر پیش نمی‌آید.

- شما جوانان چنین مجموعه‌ی هستید که کشور و جامعه‌ی شما، بلکه جامعه‌ی بزرگ اسلامی، و در ورای آن، جامعه‌ی بشری را می‌تواند نجات دهد؛ با این نگاه بنگرید به صحنه و عرصه‌ی کاری که شماها به آن اشتغال دارید. نگاه درست، این است.

- اگر شما که برای روشن نگهداشتن فروغ معنویت و فضیلت و دین کمر بسته‌اید، غایب باشید، همه‌ی پیشرفتها بی‌ارزش خواهد شد؛ بلکه به ضد ارزش تبدیل خواهد شد. اهمیت حوزه‌های علمیه، این جا معلوم می‌شود. با این نگاه، کار شما از همه‌ی کارهایی که انجام می‌گیرد، مهمتر است.

وجود یک مجموعه‌ی روحانی عالم، روشن‌بین، روشنفکر، شجاع، پارسا، پاکدامن، دارای آگاهی وسیع و برخوردار از خشیت الهی، در جامعه‌ی که در حال پیشرفت است، نویدبخش این است که این پیشرفتها در جهت گمراهی و ضلالت هر چه بیشتر، و در فرآیند تاریخی در جهت سقوط به کار نخواهد رفت.

این نقش شما جوانهای طالب علم و محصل علوم دینی است؛ این را قدر بدانید؛ خیلی مهم است.

البته مشکلاتی در سر راه شماها وجود دارد. امروز طلاب و روحانیون ما مشکلات بسیاری دارند؛ مشکلات مادی دارند، مشکلات حیثیتی دارند، سختی‌های گوناگون دارند، محرومیت‌هایی دارند؛ منتها اینها در راه این هدف بزرگ صفر است.

هیچ مجموعه‌ی بدون دست و پنجه نرم کردن با مشکلات نتوانسته است یک نقش اثرگذار و ماندگار ایفا کند و به وجود بیاورد. طبیعت بشر این طور نیست که با راحت‌طلبی و برخورداری از آسایش مطلق بتواند به جای والایی دست پیدا کند؛ سختی‌ها را باید تحمل کرد؛ این همان سمتگیری به سوی رضای الهی و نقش آفرینی در سعادت یک جامعه است.

- خدای متعال وعده کرده است که اگر جماعتی در راه او مجاهدت و ایستادگی کنند و دارای ایمان باشند، قطعا به هدف خواهند رسید. وعده‌ی الهی دروغ نیست. خدای متعال راه را جلوی پای انسان می‌گذارد و قدم به قدم دست انسان را می‌گیرد. وقتی هدف، خدا بود، «والذین جاهدوا فینا لنهدينهم سبلنا». عمده، وجود این انگیزه و این ایمان است؛ وارد میدان شدن و تلاش کردن است. هر جا این باشد، موفقیت بدون تردید حاصل خواهد شد.

23. طلبه مشابه حضرت امام

در بین شما افرادی هستند در حد امام؛ در حد مراجع بزرگ؛ در حد مجاهدان بزرگ راه دین و نام‌آوران بزرگ تاریخ دین و معنویت.

اگر تلاش کردید، این بالقوه‌ها همه بالفعل خواهد شد.

روزی که در جامعه و کشور صد نفر، پانصد نفر، هزار نفر شخصیت روحانی مثل امام باشند، شما ببینید چه حرکت عظیمی در این جامعه به وجود خواهد آمد. وقتی در جامعه‌ی ما صدها نفر شخصیت دارای دانش دین و مسلط بر منطق و استدلال دینی، در فلسفه و کلام و فلسفه‌ی جدید و محاجه‌ی با شبهه‌افکنان وجود داشته باشند، ببینید چه اتفاق عظیمی در جامعه می‌افتد. وقتی به وسیله‌ی همین مجموعه، هزاران کتاب، مجله و مقاله‌های علمی در سطح دنیا با زبانهای مختلف منتشر شود، شما ببینید چه خورشید فروزانی از این نقطه‌ی عالم بر همه‌ی فضای فکری جهان بشری پرتو خواهد افکند. همه‌ی اینها شدنی است؛ خیالات نیست. تصور نکنید اینها آرزوهای پوچ و توخالی است؛ نخیر، اینها واقعیت‌های دست‌یافتنی است؛ منتها باید دست دراز کرد، خود را به این واقعیت رساند و آن را گرفت؛ این کار همت می‌خواهد.

باید به‌طور جدی درس بخوانید - همان توصیه‌ی بی‌کی که من همیشه به جوانهای طلبه می‌کنم - علمی را که امروز در اختیار حوزه‌های علمیه است، فرا بگیرید و از بن دندان خودتان را به سطح تحقیق برسانید. انسان با سرهم‌بندی، محقق نمی‌شود. با برف انبار کردن، انسان فقیه و فیلسوف نمی‌شود. باید محکم، خشت خشت این پایه را روی هم بچینید و بروید تا به آن اوج برسید.

اولین وظیفه‌ی ما این است که این نقش روحانیت اصیل را جدی بگیریم. من بارها گفته‌ام که با همه‌ی این وسایل ارتباط جمعی‌ای که وجود دارد - البته روحانیت باید از همه‌ی این وسایل ارتباط جمعی استفاده کند؛ از اینترنت و تکنولوژیهای جدید ارتباطاتی باید همه‌ی روحانیت برای دین استفاده کند؛ همچنانی که از رادیو و تلویزیون و بقیه‌ی چیزها استفاده می‌کند - در عین حال، مسجد، جلسه‌ی مذهبی، نشستن روبه‌روی مردم، دهان به دهان و نفس به نفس با مردم حرف زدن، یک نقش بی‌بدیل دارد و هیچ چیزی جای این را نمی‌گیرد و این هم مال شماس است. شما که معمم و روحانی هستید، یا آن خانم طلبه یا مبلغ، وقتی در مقابل مخاطبان خود قرار می‌گیرید و می‌دانند روحانی است، دل‌بستگی و دلدادگی و اعتماد به او، از نوع دیگری است و ربطی به اعتماد به بقیه‌ی گویندگان و سخنوران ندارد. ما باید این نقش را قدر بدانیم.

دیدار با روحانیون

1385/08/17

مسابقه زی طلبگی

1. یکی از وظایفی که امام خمینی رعایت آنرا برای طلاب علوم دینی لازم می دانستند کدام گزینه بوده است؟

(1) حفظ وزانت و حیثیت شیعه

(2) حفظ وزانت و حیثیت اسلام

(3) حفظ وزانت قران

(4) حفظ احادیث اهل بیت (علیهم السلام)

2. بر اساس کلام حضرت امام، اگر ظاهر زندگی یک روحانی بالاتر از سطح زندگی عامه مردم قرار بگیرد چه اتفاقی رخ خواهد داد؟

(1) بدانید که دیر یا زود مطرود می شوید.

(2) مورد توجه مردم قرار می گیرد.

(3) چنین اموری برای عامه مردم مورد اهمیت نیست.

(4) هر سه گزینه اشتباه است.

3. نگرانی حضرت امام در خصوص آسیب احتمالی به انقلاب از جانب چه کسانی بوده است؟

(1) نمایندگان مجلس

(2) دولت مردان و سیاست مداران

(3) منافقین و دشمنان خارجی

(4) روحانیت

4. بر اساس کلام امیر المومنین درستی ظواهر نشانه چیست؟

- (1) نشانه حسن سلیقه است.
- (2) نشانه توجه به مادیات است.
- (3) نشانه صحت باطن است.
- (4) هر سه گزینه صحیح است.

5. کدام عبارت روایت منقول از امام معصوم (علیه السلام) است؟

- (1) يَأْكُلُوا قَصْدًا وَ يَلْحَقُوا قَصْدًا وَ يَتَزَوَّجُوا قَصْدًا وَ يَرْكَبُوا قَصْدًا
- (2) يشربوا قصدا و يلبسوا قصدا و ينكحوا قصدا و ياكلوا قصدا
- (3) يذهبوا قصدا و يتجروا قصدا و يدرسوا قصدا و يفعلوا قصدا
- (4) ياكلوا قصدا و يلبسوا قصدا و ينكحوا قصدا و يركبوا قصدا

6. کدام عبارت از آیات قرآن کریم است؟

- (1) و عباد الرحمن الذين يمشون في الارض هونا و اذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما
- (2) و عِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا
- (3) و عباد الرحيم الذين يمشون في الارض هونا و اذا خاطبهم العاقلون قالوا سلاما
- (4) و عباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا و اذا خاطبهم العالمون قالوا سلاما

7. حضرت امام ، وقوع چه اموری را آسیب زننده به انقلاب می دانستند؟

- (1) حمله نظامی صدام علیه ایران
- (2) اختلاف میان دولتمردان و سیاست مداران
- (3) اختلاف میان روحانیت و خروج ایشان از زی طلبگی
- (4) تهدید ها و تحریم های کشورهای اروپایی و غربی علیه ایران

8. بر اساس نظر مقام معظم رهبری افتخار نظام اسلامی به چه چیزی است؟

(1) برد سلاح های موشکی و توان نظامی ارتشیان و سپاهیان

(2) اینست که امام عظیم الشأنش تا پایان عمر در زی طلبگی زندگی کرد.

(3) افزایش سطح درآمد و بهبود وضع معیشت مردم.

(4) کاهش نیازمندی به خارج از کشور و رسیدن به سطح خودکفایی

9. حفظ قداست روحانیت از نظر مقام معظم رهبری چگونه حاصل می شود؟

(1) با سلامت مالی، سلامت اخلاقی و حفظ زی طلبگی است.

(2) با تقوا، خویشتن داری و ایمان به خداوند متعال

(3) با عمل صالح، دوری از گناه و بندگی درگاه حضرت حق

(4) هر سه گزینه صحیح است.

10. شأن طلبگی در کلام مقام معظم رهبری به چه چیزی است؟

(1) اینکه انسان یک زی متوسطی همراه با قناعت، سلامت مالی و سادگی به طور نسبی برای خودش نگه دارد.

(2) اینکه انسان یک زی مطلوبی همراه با قناعت، و سادگی بطور نسبی برای خودش نگه دارد.

(3) اینکه انسان یک زی حداقلی همراه با قناعت، سلامت مالی و سادگی بطور نسبی برای خودش نگه دارد.

11. کدام گزینه تکمیل کننده عبارت زیر است؟

هر عمل زشت و وقیح و یک کار نامناسبی که از یکی از ماهها (طلاب و روحانیون) سربرزند ...

(1) در آخرت و نزد خداوند متعال دو چندان عقوبت و مکافات خواهد داشت.

(2) موجب تزلزل عقیدتی مردم خواهد شد.

(3) موجب انصراف مردم از روحانیت شده و نتیجتاً انصراف از اسلام را بدنبال دارد.

(4) رخنه‌ای در آن ذخیره‌ی ارزشمند هزار ساله‌ی روحانیت و علمای شیعه است.

12. بر اساس نظر مقام معظم رهبری چه مسائلی را باید در حوزه های علمیه جدی گرفت؟

(1) تحصیل ، تهذیب ، ورزش

(2) تهذیب اخلاق، ساده زیستی، اعراض از زخارف دنیا

(3) ایمان ، تحصیل ، ساده زیستی

(4) روحیه جهادی، توجه به مسائل روز، جدیت در اهداف تبلیغی

13. کدام گزینه تکمیل کننده کلام مقام معظم رهبری است؟

« هیچ چیزی زیباتر و پرجاذبه تر و شیرین تر از ... »

(1) حفظ زی طلبگی و شأن و قداست روحانیت نیست.

(2) منحصر شدن در حجره طلبگی و مطالعه بی وقفه دروس حوزوی نیست.

(3) تلاش یک طلبه ی جوان با ایمان، با امید و با ابتکار نیست.

(4) هر سه گزینه صحیح است.

14. طلاب علوم دینی چه ارزش هایی را باید به عنوان ارزش های ثابت و زوال ناپذیر همیشه به یاد داشته باشند؟

(1) ارزش علم و ارزش جهاد

(2) ارزش زهد و تقوا

(3) ارزش تحصیل و مطالعه

(4) ارزش استاد و ارزش ایمان

15. عنصر اصلی حوزه های علمیه چیست؟

(1) استاد

(2) مواد درسی

(3) نظام آموزشی

(4) طلبه

16. نبودن چه عنصری در جامعه موجب می شود که تمام پیشرفت ها بی ارزش شود؟

(1) اساتید و دانشگاهیان

(2) روحانیت پاکیزه ی آگاه، عاقل، عالم و فعال

(3) جوانان جویای تحصیل

(4) هر سه گزینه اشتباه است.

17. بوسیله کدام مجموعه، اگر هزاران کتاب، مجله و مقاله های علمی در سطح دنیا با زبانهای مختلف منتشر شود، خورشید فروزانی، بر فضای فکری جهان بشری پرتو افکنی خواهد کرد؟

(1) صدها نفر که دارای دانش دین و مسلط بر منطق و استدلال دینی، در فلسفه و کلام و فلسفه ی جدید و محاجه ی با شبهه افکنان باشند.

(2) هزاران نفر که دارای زهد و تقوا باشند و از ایمان کامل برخوردار باشند.

(3) صدها نفر که دارای دانش دین و مسلط بر منطق و استدلال دینی باشند.

(4) صدها نفر که مسلط بر فلسفه و کلام و فلسفه جدید باشند و قدرت محاجه ی با شبهه افکنان را داشته باشند.